

گزارش فرآیند تشکیل دومین شورای مدیران اندیشکده‌های کشور

تابستان ۱۴۰۵

تشکیل دومین شورای مدیران اندیشکده‌های کشور، دومین تجربه سازمان‌یافته در مسیر تقویت حکمرانی شبکه‌ای زیست‌بوم اندیشه‌ورزی و هم‌افزایی میان اندیشکده‌ها، مراکز سیاست‌پژوهی و موسسات مشاوره سیاستی کشور است؛ که از تشکیل هیئت مؤسس آغاز شد و تا برگزاری مجمع عمومی، تدوین آیین‌نامه، اجرای انتخابات و آغاز به کار شورای منتخب ادامه یافت. این تلاش، ایجاد سازوکاری مبتنی بر مشارکت مدیران اندیشکده‌ها و تقویت تعاملات در زیست‌بوم اندیشه‌ورزی کشور را هدف‌گذاری کرده است. گزارش حاضر، مستندسازی و ثبت فرآیند برگزاری مراحل مختلف این رویداد است.

بخش‌های گزارش:

فصل یکم: مقدمه و پیشنهاد شکل‌گیری شورای مدیران اندیشکده‌های کشور؛

فصل دوم: تشکیل هیئت مؤسس شورای مدیران اندیشکده‌ها؛

فصل سوم: تشکیل مجمع عمومی اندیشکده‌های کشور؛

فصل چهارم: فرآیند برگزاری انتخابات دومین شورای مدیران اندیشکده‌ها.

فصل یکم: مقدمه و پیشنهاد شکل‌گیری شورای مدیران اندیشکده‌های کشور

زیست‌بوم اندیشه‌ورزی کشور طی سال‌های اخیر، هم‌زمان با افزایش تعداد اندیشکده‌ها، مراکز سیاست‌پژوهی و موسسات مشاوره سیاستی، بیش از گذشته نیازمند سازوکاری برای گفت‌وگو، هماهنگی و مشارکت جمعی مدیران این نهادها بوده است. ایده تشکیل «شورای مدیران اندیشکده‌های کشور» نیز در پاسخ به همین نیاز و با هدف تقویت حکمرانی شبکه‌ای در زیست‌بوم اندیشه‌ورزی، نخستین‌بار از سال ۱۳۹۹ در جامعه اندیشکده‌ها مطرح و اجرا شد.

فهرست اسامی نخستین شورای مدیران اندیشکده‌ها را اینجا ببینید.

پس از توقف شورای نخست و در شهریور ۱۴۰۴ با هدف احیای این شورا، نخستین گردهم‌آیی مدیران اندیشکده‌های کشور شهریور ۱۴۰۴ با حضور بیش از ۷۰ مدیر در خانه اندیشه‌ورزان برگزار شد. مهم‌ترین خروجی این نشست، انتخاب هیئت مؤسس شورای مدیران بود تا مسئولیت طراحی ساختار، تدوین آیین‌نامه و فراهم‌سازی مقدمات برگزاری انتخابات شورا را بر عهده گیرد.

هیئت مؤسس طی حدود هشت ماه فعالیت مستمر، با برگزاری جلسات تخصصی هفتگی، پیش‌نویس آیین‌نامه تشکیل شورای مدیران را تدوین و پس از دریافت دیدگاه‌ها و پیشنهادها، نسخه نهایی آن را در اردیبهشت ۱۴۰۵ به تصویب رساند. این آیین‌نامه، مبنای برگزاری دومین انتخابات شورای مدیران اندیشکده‌های کشور قرار گرفت و چارچوب حقوقی و اجرایی تشکیل شورا را فراهم ساخت.

بنابراین دومین شورای مدیران اندیشکده‌های کشور به‌عنوان نهادی برآمده از رای مدیران اندیشکده‌ها، مأموریت دارد ضمن نمایندگی دیدگاه‌ها و مطالبات حرفه‌ای زیست‌بوم اندیشه‌ورزی، زمینه تعامل و همکاری میان اندیشکده‌ها را تقویت کرده و به‌عنوان بازوی مشورتی و هماهنگ‌کننده، در ارتقای کیفیت فعالیت‌های تخصصی و توسعه حکمرانی شبکه‌ای زیست‌بوم اندیشه‌ورزی کشور نقش‌آفرینی کند. در ادامه گزارش تفصیلی برگزاری تشکیل دومین شورای مدیران اندیشکده‌ها ارائه می‌شود.

فصل دوم: تشکیل هیئت موسس شورای مدیران اندیشکده‌ها

در راستای احیای شورای مدیران اندیشکده‌ها، نخستین نشست مدیران اندیشکده‌ها، مراکز سیاست‌پژوهی و موسسات مشاوره سیاستی روز سه‌شنبه ۴ شهریور ۱۴۰۴ با حضور بیش از ۷۰ مدیر اندیشکده در خانه اندیشمندان برگزار شد. در این نشست دو بخش/خروجی اصلی حاصل شد:

- امکان‌سنجی تشکیل شورای مدیران؛
- برگزاری انتخابات هیئت موسس.

شرکت‌کنندگان در این گردهمایی با فرآیند انتخاب هیئت موسس همراه شدند و در نهایت هفت نفر از مدیران اندیشکده‌ها با رای حاضران به‌عنوان اعضای هیئت موسس شورای مدیران برگزیده شدند.

جدول شماره یک - اعضای هیئت موسس شورای مدیران اندیشکده‌ها

ردیف	نام	سمت
۱	محمد امینی‌عایا	مدیر اندیشکده اقتصاد مقاومتی
۲	سینا سالاری	مدیر اندیشکده حنان
۳	ابوالفضل اقبالی	مدیر اندیشکده زوج
۴	میلاد حقیقی	مدیر اندیشکده کسب‌وکار
۵	حامد حسنی	مدیر اندیشکده بزرگمهر
۶	علیرضا توکلی	مدیر اندیشکده اقامه عدل
۷	مهدی زینلی حسنونند	مدیر مرکز توسعه پایدار انرژی (پایا)

ماموریت این هیئت، طراحی و پیگیری مقدمات حقوقی، ساختاری و اجرایی تشکیل شورای مدیران، تدوین آیین‌نامه شورا، بررسی سازوکارهای برگزاری انتخابات و فراهم‌سازی مقدمات تشکیل مجمع عمومی مدیران اندیشکده‌های کشور بود. این هیئت طی حدود هشت ماه، با برگزاری جلسات منظم هفتگی، تدوین پیش‌نویس آیین‌نامه و دریافت نظرات مدیران اندیشکده‌ها، زمینه برگزاری دومین انتخابات شورای مدیران را فراهم کرد. در نهایت، نسخه نهایی پیش‌نویس آیین‌نامه در ۱۹ اردیبهشت ۱۴۰۵ به تصویب هیئت موسس رسید و با پایان این مأموریت، فعالیت هیئت موسس خاتمه یافت.

متن پیش‌نویس آیین‌نامه تشکیل شورای مدیران اندیشکده‌ها را اینجا بخوانید.

فصل سوم: تشکیل مجمع عمومی اندیشکده‌ها

طبق متن مصوب آیین‌نامه شورای مدیران، مجمع عمومی اندیشکده‌های کشور به فهرست مجموعه‌های ثبت‌شده در جامعه اندیشکده‌ها احاله شده است. بر این اساس، ۳۰۹ اندیشکده، مرکز سیاست‌پژوهی و موسسه مشاوره سیاستی که تا هفته نخست خرداد ۱۴۰۵ (پیش از آغاز فرآیند انتخابات) در فرآیند ثبت جامعه اندیشکده‌ها، تایید شده بودند، به‌عنوان اعضای مجمع شناسایی شدند و به‌دلیل تسهیل فرآیند تشکیل جلسه و رای‌گیری و نیز تقویت مشارکت اندیشکده‌های استانی، بر بستر بله (چنل بله گروه مدیران) مجمع عمومی غربال و تشکیل شد. در نهایت ۲۵۲ مدیر اندیشکده بر بستر مذکور شبکه شدند.

فصل چهارم: برگزاری دومین انتخابات شورای مدیران اندیشکده‌ها

پس از پایان مأموریت هیئت موسس و تصویب پیش‌نویس آیین‌نامه شورای مدیران، فرآیند برگزاری دومین انتخابات شورای مدیران اندیشکده‌های کشور آغاز شد. ستاد برگزاری انتخابات با هدف تضمین شفافیت، افزایش دقت در اجرای فرآیندها، صیانت از آرای مدیران اندیشکده‌ها و فراهم‌سازی امکان مشارکت برابر برای مدیران سراسر کشور، سازوکار انتخابات را

به صورت کاملاً برخط طراحی و اجرا کرد. همچنین با توجه به پراکندگی جغرافیایی اندیشکده‌ها و لزوم مشارکت مدیران استان‌های مختلف، تمامی مراحل انتخابات - به جز نخستین جلسه شورای منتخب - بر بسترهای الکترونیکی برگزار شد و نظارت بر اجرای آن نیز بر عهده ناظر انتخابات، مهدی زینلی حسنونند، عضو هیئت موسس، قرار گرفت.

بر اساس برنامه‌ریزی جامعه اندیشکده‌ها به عنوان ستاد برگزاری انتخابات دومین شورای مدیران اندیشکده‌ها، فرآیند این رویداد در ۹ مرحله طراحی و اجرا شد که از تصویب آیین‌نامه آغاز و تا تشکیل نخستین جلسه شورای مدیران ادامه یافت.

مراحل برگزاری انتخابات

- **مرحله اول:** رای‌گیری درباره آیین‌نامه تشکیل شورای مدیران
- **مرحله دوم:** نظرسنجی درباره شیوه برگزاری انتخابات
- **مرحله سوم:** ثبت‌نام داوطلبان و نامزدهای انتخابات
- **مرحله چهارم:** اعلام اسامی نامزدها، معرفی برنامه‌ها و تبلیغات انتخاباتی
- **مرحله پنجم:** برگزاری انتخابات و رای‌گیری نهایی
- **مرحله ششم:** اعلام نتایج اولیه انتخابات
- **مرحله هفتم:** دریافت و بررسی اعتراضات
- **مرحله هشتم:** اعلام نتایج نهایی پس از رسیدگی به اعتراضات
- **مرحله نهم:** برگزاری نخستین جلسه شورای مدیران اندیشکده‌های کشور

در ادامه، گزارش هر یک از مراحل به ترتیب زمان اجرا شرح می‌شوند.

مرحله یکم و دوم انتخابات (رای‌گیری درباره آیین‌نامه و نظرسنجی درباره نوع انتخابات) طی سه روز از ۷ صبح شنبه ۹ خرداد تا ۷ صبح دوشنبه ۱۲ خرداد ۱۴۰۵ بر بستر پرسلاین برگزار شد. نتایج این دو مرحله در جدول شماره دو آمده است.

جدول شماره دو - نتایج مراحل یکم و دوم انتخابات

مراحل	آرای کل	شرح آرا
مرحله یکم رای‌گیری درباره آیین‌نامه تشکیل شورای مدیران	تعداد آرای کل مأخوذه ۸۶	تعداد آرای مدیرانی که آیین‌نامه را مطالعه کردند: ۶۱
		تعداد آرای مدیرانی که آیین‌نامه را مطالعه نکردند: ۲۵
	آرای موافق و مخالف کلیات آیین‌نامه ۸۶	آرای موافق و مخالف کلیات آیین‌نامه: ۸۶
مرحله دوم شیوه برگزاری انتخابات شورای مدیران اندیشکده‌ها	تعداد آرای ثبت‌شده درباره شیوه ثبت نامزدی ۸۶	تعداد رای به گزینه «مدیر اندیشکده بتواند شخصا برای عضویت در شورا داوطلب شود»: ۳۳
		تعداد رای به گزینه «مدیران، افراد واجد شرایط را معرفی کنند»: ۰
		تعداد رای به گزینه «هر دو روش»: ۵۳
	تعداد آرای ثبت‌شده درباره شیوه رای‌دهی به نامزدها ۸۶	تعداد آرای کسب‌شده رای به افراد: ۵۵
		تعداد آرای کسب‌شده رای به افراد: ۵۵
		تعداد آرای کسب‌شده رای ترکیبی: ۲۷
	بنابراین مدیران اندیشکده‌ها تصمیم گرفتند داوطلبان به دو صورت خودنامزدی و ائتلاف ثبت نامزدی کنند. اما در رای‌گیری هر مدیر اندیشکده فقط به فرد رای دهد.	

مرحله سوم، ثبت‌نام داوطلبان دومین شورای مدیران، طی ۷ روز از ۷ صبح پنجشنبه ۱۴ خرداد تا ۷ صبح چهارشنبه ۲۰ خرداد ۱۴۰۵ اجرا شد.

در بازه زمانی ۷ روزه ثبت‌نام نامزدهای انتخابات، ۳۴ مدیر اندیشکده، داوطلب حضور در شورای مدیران شدند. اسامی کاندیداهای دومین دوره انتخابات شورای مدیران به‌ترتیب حروف الفبا (نام خانوادگی) در جدول شماره سه آمده است.

جدول شماره سه – فهرست کاندیداهای دومین دوره انتخابات شورای مدیران اندیشکده‌ها (به‌ترتیب حروف الفبا)

ردیف	نام	اندیشکده
۱	مهدی آژند	اندیشکده حکمرانی حکیم
۲	محمد امامی	اندیشکده سیاست‌گذاری غذایی کشتبان
۳	علیرضا بهرامی	اندیشکده آینده‌پژوهی اکسپو
۴	حمیدرضا تفقیدی	مرکز نوآوری مدیریت مردمستان حماسه امید
۵	علیرضا توکلی	اندیشکده اقامه عدل
۶	رضا توکلی	اندیشکده دیپلماسی اقتصادی
۷	ناصر ترابی	اندیشکده جهادی
۸	محمدنبی جلالی	اندیشکده مطالعات راهبردی دیپلماسی آب، انرژی و محیط‌زیست
۹	محمدرضا حدادی	اندیشکده حکمرانی بهره‌وری امیرکبیر معدن عمران صنعت
۱۰	حامد حسنی	اندیشکده بزرگمهر
۱۱	سجاد خواجه‌صالحانی	خانه واکاوی امنیت غذایی نوین خوان
۱۲	عبدالرضا زمینی	اندیشکده دوران
۱۳	یاسر ستوده	اندیشکده مرجع
۱۴	علیرضا صفری	اندیشکده سیاست‌گذاری امیرکبیر
۱۵	بردیا عطاران	رصدخانه اندیشکده‌ها
۱۶	مازیار عطاری	بنیاد توسعه فردا
۱۷	رضا عظیمی	اندیشکده امتداد
۱۸	مجتبی علی‌اکبری	اندیشکده مهندسی محتوای مدیای ایرانیان
۱۹	سید احمد علوی ارجاس	اندیشکده تدبیر آب ایران
۲۰	حسین علیزاده	اندیشکده دین و حکمرانی
۲۱	محمدرضا فلفلانی	خانه هم‌افزایی انرژی و آب خراسان رضوی
۲۲	حسین قاهری	اندیشکده مطالعات راهبردی ایران و چین
۲۳	علی کاشی	اندیشکده راهبردی شریف
۲۴	میثم گزشی	مرکز نوآوری و اندیشه‌ای فرصت
۲۵	حمیدرضا محروقی	پژوهشکده نوین‌شهر معنوی ثامن
۲۶	معصومه مرادی	اندیشکده حکمرانی تکریم اقوام و ادیان
۲۷	مهرداد مطلب‌زاده	اندیشکده مرات
۲۸	پوریا معصومی نجارکلانی	اندیشکده نظام مسائل جوانان کشور
۲۹	حسین ممبینی	اندیشکده راهبردی فناوری‌های مالی و اقتصادی
۳۰	امیرمهدی مناقبی	گروه بررسی‌های راهبردی میراث
۳۱	مهدی میرمظاهری	اندیشکده راهبردی پژواک
۳۲	فاطمه‌سادات ناظری	اندیشکده حکمرانی شهری شهراندیشان
۳۳	مصطفی نباتی‌نژاد	مرکز پژوهش‌های شورای اسلامی شهر اصفهان
۳۴	امیرمحمد وحیدی	مرکز نوآوری تابا

در فرصت نام‌نویسی چهار ائتلاف انتخاباتی نیز شکل گرفت:

جدول شماره چهار - ائتلاف‌های انتخاباتی دومین شورای مدیران اندیشکده‌ها (به‌ترتیب حروف الفبا)

ردیف	عنوان ائتلاف	اعضای ائتلاف
۱	ائتلاف الف	علیرضا توکلی، علیرضا صفری، مازیار عطاری، امیرمهدی مناقبی، رضا توکلی و حامد حسنی.
۲	ائتلاف جانمایی اندیشه در سیاست‌گذاری	میثم کرشی، سجاد خواجه صالحانی، محمدنبی جلالی و امیرمحمد وحیدی.
۳	ائتلاف خرد ملی	حسین قاهری، بردیا عطاران، حمیدرضا محروقی و مصطفی نباتی‌نژاد.
۴	ائتلاف مام میهن	محمدنبی جلالی، معصومه مرادی و محمد امامی.

گرچه طبق نتایج نظرسنجی مراحل آغازین فرایند انتخابات، «رای‌گیری به افراد» (و نه ائتلاف‌ها) توسط مجمع عمومی اندیشکده‌های کشور انتخاب شد؛ اما شکل‌گیری ائتلاف‌ها در مهلت سه‌روزه تبلیغ را می‌توان نشانه‌ای از حرکت تدریجی زیست‌بوم اندیشه‌ورزی به سمت کنش‌های جمعی و سازوکارهای مشارکتی دانست. فارغ از نتایج انتخابات و ترکیب نهایی شورای آینده، تمرین کنش جمعی در قالب ائتلاف‌های انتخاباتی، تجربه‌ای در جهت تقویت گفت‌وگو، هماهنگی و پیگیری اهداف مشترک در این زیست‌بوم می‌رود.

همچنین حضور فعال‌تر اندیشکده‌های استانی، از دیگر ویژگی‌های این دوره از انتخابات بوده است. مشارکت فعال این مجموعه‌ها می‌تواند امکان نمایندگی گسترده‌تر دیدگاه‌ها و ظرفیت‌های موجود در سراسر کشور را برای شورای مدیران بعدی بالفعل کند و به فراروی از مرکزگرایی ناخواسته زیست‌بوم یاری رساند.

مرحله چهارم انتخابات (اعلام اسامی نامزدها/ائتلاف‌ها و تبلیغات انتخاباتی) طی ۳ روز از ۷ صبح ۲۰ خرداد تا ساعت ۲۳ جمعه ۲۲ خرداد ۱۴۰۵ به اجرا درآمد. طبق پروتکل اعلام‌شده توسط ستاد برگزاری انتخابات، بسترسازی یکسان جهت تبلیغات نامزدها/ائتلاف‌ها به دو صورت زیر توسط خانه اندیشه‌ورزان/جامعه اندیشکده‌ها مهیا شد:

- طراحی پوسترهای معرفی نامزدها براساس پاسخ سوالاتی که در نام‌نویسی به سوالات یکسان داده بودند. این معرفی بر بستر بله بنا به درخواست نامزدها به‌صورت خصوصی و اختصاصی مدیران اندیشکده‌ها منتشر شد؛
- ایجاد اتاق گفت‌وگوی مجازی بر بستر اسکای‌روم طی ۳ ساعت.

مرحله پنجم انتخابات، آغاز رای‌گیری، به‌مدت ۲۴ ساعت از ساعت ۷ صبح یکشنبه ۲۴ خرداد تا ۷ صبح دوشنبه ۲۵ خرداد ۱۴۰۵ برگزار شد. مرحله ششم، اعلام نتایج اولیه و اعتراضات، روز ۲۵ خرداد برقرار شد. طی ساعات مربوط به ثبت اعتراض، هیچ‌گونه پیامی از سمت ستاد برگزاری و ناظر رویداد دریافت نشد و بنابراین نتایج نهایی انتخابات، مرحله هشتم، ساعت ۱۹ دوشنبه ۲۵ خرداد اعلام شد. در جدول شماره، اعضای اصلی و اعضای علی‌البدل دومین شورای مدیران اندیشکده‌ها آمده است.

جدول شماره پنج - نتایج انتخابات دومین شورای مدیران اندیشکده‌ها و معرفی اعضای منتخب شورا

ردیف	نام	اندیشکده	تعداد آرا
۱	مازیار عطاری	بنیاد توسعه فردا	۳۳
۲	حامد حسنی	اندیشکده بزرگمهر	۲۸
۳	رضاتوکلی	اندیشکده دیپلماسی اقتصادی	۲۵
۴	علیرضا توکلی	اندیشکده اقامه عدل	۲۴
۵	علیرضا صفری	اندیشکده سیاست‌گذاری امیرکبیر	۲۲
۶	امیرمهدی مناقبی	گروه بررسی‌های راهبردی میراث	۲۰
۷	حسین قاهری	اندیشکده مطالعات راهبردی ایران و چین	۱۹

تعداد کل مدیران مشارکت‌کننده در فرآیند رای‌گیری: ۸۱ نفر
میزان مشارکت: ۲۹.۵۶ درصد

براین اساس، دومین شورای مدیران اندیشکده‌های کشور، اعضای خود را به مدت ۲ سال شناخت. همچنین براساس نتایج رای‌گیری، ۷ نفر اعضای علی‌البدل نیز معرفی شدند. اعضای علی‌البدل شورا که شرایط و نحوه جایگزینی آن‌ها با اعضای اصلی در متن آیین‌نامه آمده است، به قرار زیر است:

جدول شماره شش - اعضای علی‌البدل شورای مدیران

ردیف	نام	اندیشکده	تعداد آرا
۱	ناصر ترابی	اندیشکده جهادی	۱۸
۲	بردیا عطاران	رصدخانه اندیشکده‌ها	۱۸
۳	محمدنبی جلالی	اندیشکده مطالعات راهبردی دیپلماسی آب، انرژی و محیط‌زیست	۱۷
۴	محمدرضا حدادی	اندیشکده حکمرانی بهرهوری امیرکبیر معدن عمران صنعت	۱۴
۵	علی کاشی	اندیشکده راهبردی شریف	۱۴
۶	محمد امامی	اندیشکده سیاست‌گذاری غذایی کشتبان	۱۲
۷	مصطفی نباتی‌نژاد	مرکز پژوهش‌های شورای اسلامی شهر اصفهان	۱۲

مرحله نهم و نهایی این رویداد که برگزاری نخستین جلسه شورای مدیران بود، پنج‌شنبه ۲۸ خرداد ۱۴۰۵ در خانه اندیشه‌ورزان برگزار شد. بنابراین دومین شورای مدیران اندیشکده‌های کشور با حضور نماینده جامعه اندیشکده‌ها به صورت رسمی آغاز به کار کرد. در این نشست، اعضای شورا درباره جایگاه نظام اندیشه‌ورزی کشور، مأموریت‌های پیش‌روی شورا و الزامات ارتقای اثرگذاری اندیشکده‌ها به تبادل نظر پرداختند. مهم‌ترین محورهای جلسه شامل تعریف مأموریت‌های روشن، تدوین شاخص‌های ارزیابی عملکرد شورا، سامان‌دهی ظرفیت‌های حرفه‌ای و تقویت نقش اندیشکده‌ها در فرآیند تصمیم‌سازی کشور بود. همچنین برگزاری جلسات ماهانه، جلسات موضوعی متناسب با دستورکارها و گزارش‌دهی منظم به مجمع عمومی اندیشکده‌ها به تصویب رسید.

جدول شماره هفت - حاضرین نخستین جلسه دومین شورای مدیران اندیشکده‌ها

ردیف	نام	سمت
۱	علیرضا توکلی	اندیشکده اقامه عدل
۲	حامد حسنی	اندیشکده بزرگمهر
۳	علیرضا صفری	اندیشکده سیاست‌گذاری امیرکبیر
۴	مازیار عطاری	بنیاد توسعه فردا
۵	حسین قاهری	اندیشکده مطالعات راهبردی ایران و چین
۶	فاطمه مرتضوی	جامعه اندیشکده‌ها
۷	امیرمهدی مناقبی	گروه بررسی‌های راهبردی میراث
غایب نشست: رضا توکلی، اندیشکده دیپلماسی اقتصادی		

پایان/